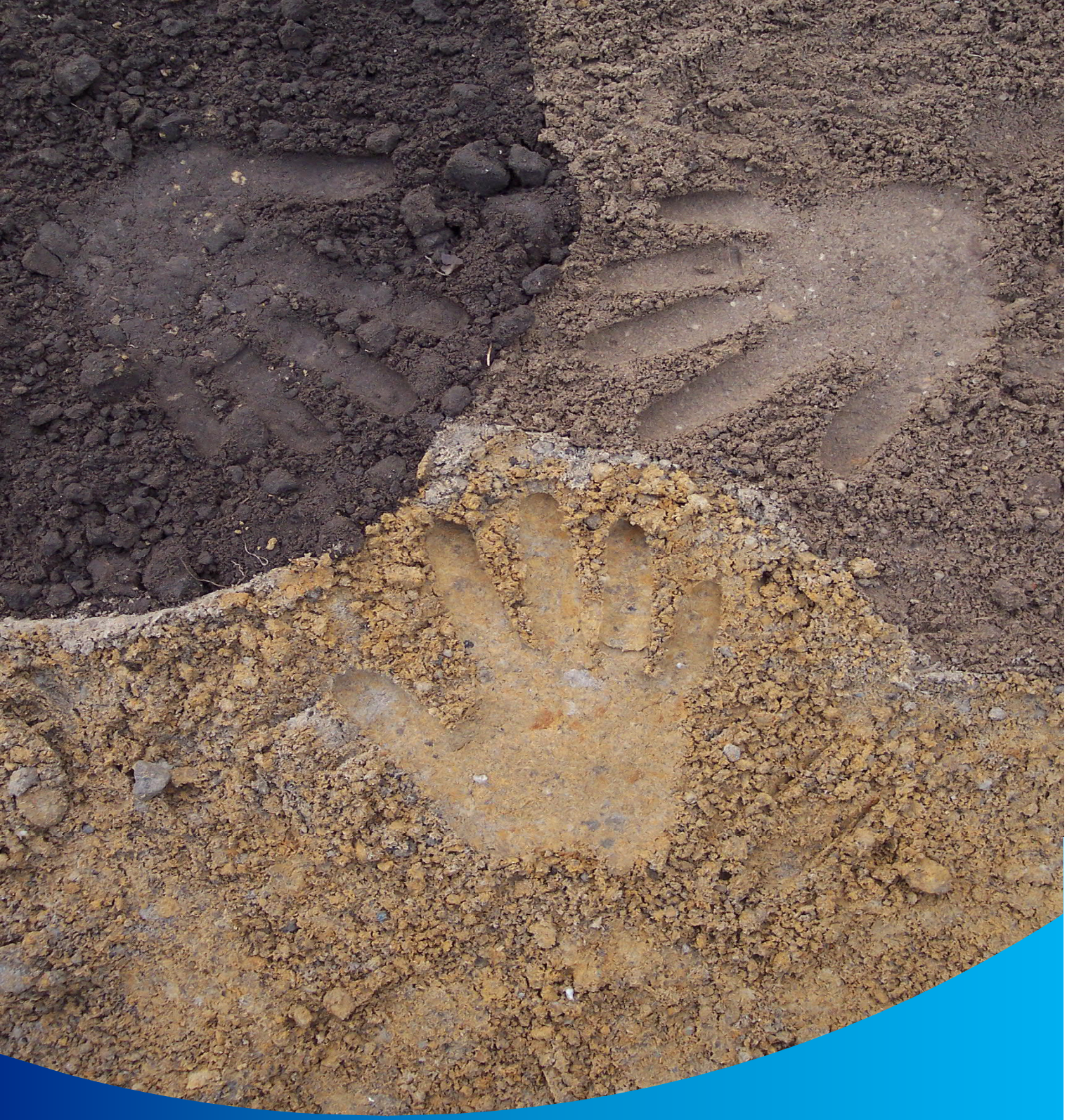

CO_2 jaarrapportage GMB 2019

GMB
uitdaging verbindt

Colofon

Documentnaam

CO_2 jaarrapportage GMB 2019

Projectnummer: n.v.t.

Versie: 2.0
Datum: 15 mei 2020
Auteurs: J. Schieven

Opdrachtgever

Naam: GMB Beheer BV
Adres: Postbus 2, 4043 ZG Opheusden

Opdrachtnemer

Naam: GMB Beheer BV
Contactpersoon: J. Schieven
Adres: Postbus 2, 4043 ZG Opheusden
Telefoon: 088 - 885 40 00

GMB uitdaging verbindt

	Voor akkoord, opsteller	Collegiale toets namens GMB	Voor vrijgave namens GMB
Naam	J. Schieven	G.J. van de Pol	G.J. van de Pol
Functie	Sr. procesmanager/ KAM coördinator	Algemeen directeur	Algemeen directeur
Datum	15-05-2020	18-05-2020	18-05-2020
Handtekening			

Inhoudsopgave

1 Inleiding 2

1.1 Achtergrond 2

1.2 Vertaling binnen GMB 2

1.3 Leeswijzer 3

2 CO_2 overzicht 4

3 Energiebeoordeling 7

3.1 Verbruikers met significante invloed op energieverbruik 7

3.2 Maatregelen en kansen voor CO_2-reductie 7

4 Reductiedoelstellingen en voortgang 9

4.1 Reductiedoelstelling voor 2021 9

4.2 Reductiedoelstellingen 2019 9

4.3 Overige doelstellingen 10

4.4 Doelstellingen Insituform 10

5 Initiatieven en participaties 11

6 Directiebeoordeling 12

Bijlage I: SKAO – report uitgebreid ..... A

Bijlage II: Addendum SKAO ..... B

Bijlage III: Overzicht doelstellingen C

1 Inleiding

1.1 Achtergrond

Circulaire economie

De Nederlandse economie moet in 2050 honderd procent circulair zijn, stelt de rijksoverheid. Een circulaire economie is een levend systeem waarin waardeontwikkeling plaatsvindt op basis van gebruik in plaats van verbruik. Dat betekent dat herbruikbaarheid van producten en grondstoffen ontstaat en dat waarde-vernietiging voorkomen wordt. Essentiële elementen hierbij zijn het gebruik van zuivere en niet-toxische materialen, ontwerp voor demontage en het volledig gebruiken van duurzame energie. GMB omarmt deze doelstelling en heeft zichzelf het doel gesteld om in 2030 volledig circulair te ondernemen.

CO_2-prestatieladder

Binnen het circulair ondernemen past het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen zoals CO_2. GMB geeft daar invulling aan en is daartoe gecertificeerd op het hoogste niveau (trede 5) van de CO_2-prestatieladder. Bij de CO_2-prestatieladder gaat het om:

- energiebesparing;
- CO_2-reductie in de keten;
- gebruik van duurzame energie.

De CO_2-prestatieladder werkt niet met regelgeving voor productiemethoden of productvoorschriften, maar schept ruimte voor creativiteit en vernieuwing van bedrijfsvoering en product. Het is een CO_2-managementsysteem: het vereist continue verbetering van inzicht, verdere CO_2-reductiemaatregelen, communicatie (transparantie) en samenwerking (participatie) in zowel de bedrijfsvoering, als in het uitvoeren van projecten, maar ook in de keten.

1.2 Vertaling binnen GMB

MZS

Ondanks dat CO_2 onderdeel uitmaakt van het circulaire beleid, blijft vertaling volgens de normering van de CO_2-prestatieladder nodig. Dit onderwerp kent zijn eigen plek binnen het ManagementZorgSysteem (MZS) van GMB en geldt voor elke werkmaatschappij/cluster. Het proces wordt jaarlijks geauditeerd door een erkende certificerende instelling en intern door de afdeling KAM en overige betrokkenen. CO_2 is verwoord in de GMB Beleidsverklaring en het Energiemanagement Actieplan, welke als beleid is opgenomen in het proces "CO_2-prestatieladder" in MZS.

Categorie bedrijf

GMB behoort tot de categorie Middelgroot Bedrijf. Zie hiervoor onderstaande tabel welke is overgenomen uit het "Handboek CO_2-prestatieladder 3.0" van 10 juni 2015, opgesteld door Stichting Klimaatvriendelijk Aanbesteden & Ondernemen (verder te noemen: Handboek).

	Diensten[8]	Werken/leveringen
Klein bedrijf (K)	Totale CO_2-uitstoot bedraagt maximaal (≤) 500 ton per jaar.	Totale CO_2-uitstoot *van de kantoren en bedrijfsruimten* bedraagt maximaal (≤) 500 ton per jaar, **en** de totale CO_2-uitstoot *van alle bouwplaatsen en productielocaties* bedraagt maximaal (≤) 2.000 ton per jaar.
Middelgroot bedrijf (M)	Totale CO_2-uitstoot bedraagt maximaal (≤) 2.500 ton per jaar.	Totale CO_2-uitstoot *van de kantoren en bedrijfsruimten* bedraagt maximaal (≤) 2.500 ton per jaar, **en** de totale CO_2-uitstoot *van alle bouwplaatsen en productielocaties* bedraagt maximaal (≤) 10.000 ton per jaar.
Groot bedrijf (G)	Totale CO_2-uitstoot bedraagt meer dan (>) 2.500 ton per jaar.	Overig

Jaarlijkse rapportages

GMB rapporteert periodiek de CO_2-reductie en publiceert dit op www.gmb.eu. Dit geschiedt periodiek, zoals ook het voor u liggende document. De voortgangsrapportage beschouwt de eerste helft van een kalenderjaar en

verschijnen telkens in oktober van dat jaar. Na afloop van een kalenderjaar wordt een jaarrapportage opgesteld waarvan de uitgifte in mei plaatsvindt. Op hoofdlijnen vertellen deze rapportages de voortgang op het gebied van:

- reductie doelstellingen
- ketenanalyses
- keten- en sector initiatieven
- participaties.

Tevens bevat de rapportage de energiebeoordeling.

Betrokkenen

Voor het opstellen van de jaarlijkse rapportages werken binnen GMB diverse betrokkenen mee.

- Administratie.
  De afdeling Administratie zet de CO_2 overzichten van verbruik gereed.
- KAM coördinator.
  De afdeling KAM stelt de CO_2 rapportages op en is tevens lid van de Werkgroep Circulair.
- Werkgroep Circulair.
  In de werkgroep zijn alle werkmaatschappijen/cluster vertegenwoordigd. Deze werkgroep zorgt onder andere voor initiatieven op het gebied van CO_2 reductie, circulair ondernemen en duurzaamheid.

Communicatie

Alle communicatie over CO_2 staat beschreven in het Communicatieplan en in het Energiemanagement Actieplan.

1.3 Leeswijzer

Het voorliggende document behandelt eerst het CO_2-overzicht, in het tweede hoofdstuk. Daarin geeft GMB de zogenaamde footprint weer. Vervolgens gaat hoofdstuk drie nader in op de energiebeoordeling. Dit bestaat uit de verbruikers met significante invloed op energieverbruik alsmede de maatregelen en kansen voor reductie. De reductiedoelstellingen komen aan bod in hoofdstuk vier, waarin op de drie scopes uit het Handboek ingezoomd wordt. Daarnaast komen ook overige doelstellingen aan bod wordt verder ingegaan op behaalde- en niet behaalde doelstellingen. Een overzicht van initiatieven en participaties van GMB treft u aan in het vijfde hoofdstuk. Het rapport wordt afgesloten met de directiebeoordeling aan bod (hoofdstuk 6).

2 CO_2 overzicht

In het Energiemanagement Actieplan wordt de CO_2 footprint getoond van scope 1 en 2. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de CO_2 reductie vanaf basisjaar 2014 met een beknopte analyse. Daarna treft u het zogenaamde CO_2 Dashboard aan. De hoofddoelstelling van GMB is 30% structurele reductie per miljoen euro omzet ten opzichte van het basisjaar tot aan 2021. In 2019 bedroeg de omzet 136,0 miljoen Euro, exclusief deelnemingen.

Scope emissies	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Omzet in mln (excl. deelnemingen)	125	119,9	107,4	113,6	108,7	136,0
Scope 1	8.783,2	6.962,7	7.529,5	8.730,0	8.069,00	7.687,0
Percentage t.o.v. basisjaar	100%	79,28%	85,73%	99,4%	91,87%	87,51%
% reductie 'absoluut' t.o.v. basisjaar	0%	21,72%	14,27%	0,6%	8,13%	12,49%
Gasverbruik	166,9	86,4	123,2	143,3	137,4	96,3
Brandstofverbruik goederenvervoer algemeen en machines	7.487,4	5.779,0	6.375,1	7.461,1	6.878,00	6.547,2
Brandstofverbruik zakelijk autovervoer	1.128,9	1.097,4	1.031,2	1.125,5	1.053,60	1.043,6
Scope 2	6.571,0	1.686,4	2.211,0	2.641,8	14,7	417,8
Percentage t.o.v. basisjaar	100%	25,66%	33,65%	40,2%	0.22%	6,4%
% reductie 'absoluut' t.o.v. basisjaar	0%	74,34%	66,35%	59,8%	99,78%	93,6%
Zakelijk vliegverkeer	0,0	0,7	3,1	3,1	8	2,1
Declarabel brandstofverbruik privé auto's (zakelijk)	19,5	8,0	2,3	4,2	6,6	9,7
Elektriciteitsverbruik	6.551,4	1.677,7	2.205,6	2.634,5	0,1	406,0
Scope 3	168,5	155,8	149,7	140,4	143,2	183
Percentage t.o.v. basisjaar	100%	92,46%	88,84%	83,32%	84,99%	108,6%
% reductie 'absoluut' t.o.v. basisjaar	0%	7,54%	11,16%	16,68%	15,01%	-8,6%
Declarabel brandstofverbruik privé auto's (woon-werk)	168,5	155,8	149,7	140,4	143,2	183
TOTAAL (scope 1 en 2)	15.354,2	8.649,2	9.740,5	11.371,8	8.083,60	8.104,9
Percentage t.o.v. basisjaar	100%	56,33%	63,44%	74,06%	52,65%	52,8%
% reductie 'absoluut' t.o.v. basisjaar	0%	43,67%	36,56%	25,94%	47,35%	47,2%
Totaal (scope 1, 2 en 3)	15.522,7	8.805,0	9.890,2	11.512,2	8.226,90	8.287,9
Percentage t.o.v. basisjaar	100%	56,72%	63,71%	74,16%	53%	53,4%
% reductie 'absoluut' t.o.v. basisjaar	0%	43,28%	36,29%	25,84%	47%	46,6%
Ton CO2 per mln euro omzet (scope 1 en 2)	122,8	72,1	90,7	100,1	74,4	59,6
Percentage t.o.v. basisjaar	100%	58,7%	73,9%	81,5%	60,6%	48,7%
% reductie t.o.v. basisjaar	0%	41,3%	26,1%	18,5%	39,4%	51,3%

Analyse

Uit bovenstaande tabel kan het volgende worden afgeleid.

- In absolute zin is het verbruik in scope 1 de afgelopen paar jaar geleidelijk afgenomen naar het niveau van 2016. De daling in verbruik kan te maken hebben het uitstel van enkele projecten door de landelijke problematiek rond PFAS en stikstof. Dat kan betekenen dat bij een eventuele stijging van omzet in 2020 mogelijk weer een stijging zichtbaar wordt.
- Het afgelopen jaar is het verbruik in scope 2 gestegen. Dit heeft te maken met het feit dat een gedeelte van de ingekochte elektriciteit in Zutphen niet meer gedekt is door GVO's. Mede door de sterke daling binnen de post elektriciteitsverbruik in de afgelopen twee jaar, bedraagt de bijdrage nu nog maar een fractie van de waarde in het basisjaar 2014.
- Omgeslagen naar het tonnage CO_2 per miljoen Euro omzet, is afgelopen jaar de emissie voor scope 1 en 2 gezamenlijk sterk gedaald (47,2% ten opzichte van 2014).
- Vanaf 2014 liep het verbruik in scope 3 terug, tot vorig jaar toen een kleine stijging te zien was. Die stijging heeft zich verder doorgezet. Het verdient de aanbeveling na te gaan wat hiervan de oorzaak is en of hier reductie maatregelen tegenover gezet kunnen worden. Dat is nog niet eerder onderzocht.

- Scope 1 is voor een belangrijk deel afhankelijk van de productie. Daarom verdient scope 3 aandacht voor mogelijkheden tot besparing, omdat hier vanaf 2014 nog niet de gewenste dalende lijn zichtbaar is.

CO_2 Dashboard

Onderstaande figuur toont de reductie omgerekend naar emissie per miljoen Euro omzet ten opzichte van het basisjaar 2014. In dat jaar bedroeg de emissie 122,8 ton per miljoen Euro. In de staafdiagram is dat met een blauwe kleur weergegeven. In de volgende jaren is met oranje de reductie in absolute zin, zichtbaar gemaakt. De percentages aan reductie ten opzichte van het basisjaar zijn uitgezet met een grijze lijn. Ter vergelijking laat de gele lijn de hoofddoelstelling zien (30%). Niet elk jaar is de hoofddoelstelling gehaald (2016 en 2017). De afgelopen twee jaar geven aanwijzingen dat er nu sprake is van een structurele reductie van 30%.

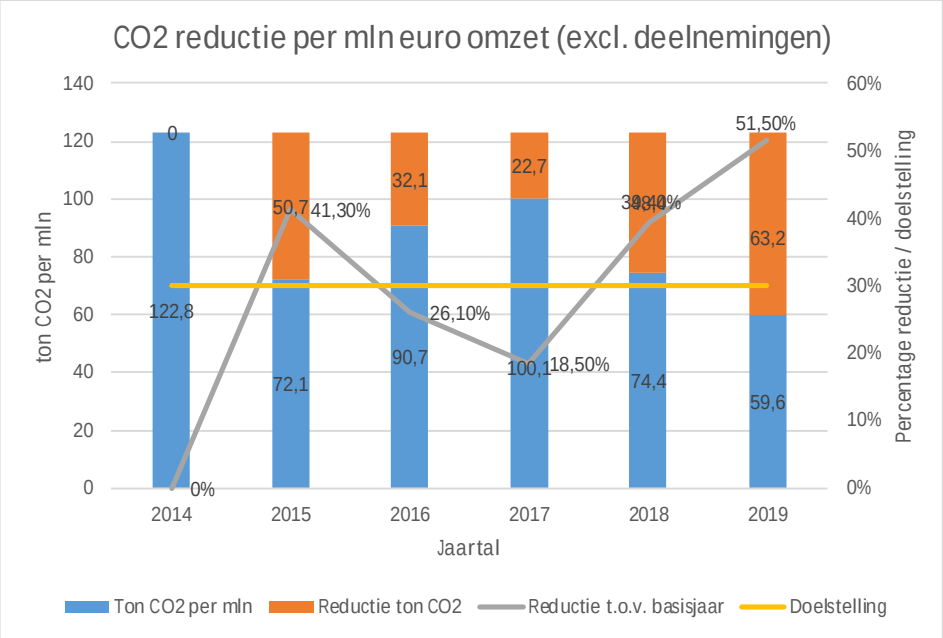

Onderstaande grafiek geeft het verbruik per scope weer. In 2019 blijkt scope 1 vrijwel gelijk te zijn aan het totale verbruik van de onderneming. Belangrijke kanttekening hierbij is dat de verbruikte elektriciteit (scope 2) ook nog steeds grijze stroom is. Echter wordt dit via inkoop recht getrokken. Met het huidige plan van aanpak is GMB wel goed op weg om grijze stroom om te zetten naar groene stroom. Die reductie is onomkeerbaar in de toekomst. Voor scope 1 ligt de grootste kans bij het reduceren van brandstofverbruik. Er zijn maatregelen ingezet op het wagenpark en wordt de markt voor elektrisch materieel nauwlettend in de gaten gehouden. Scope 3 heeft vrijwel geen impact maar betreft alsnog 183 ton CO_2. We zien hier al jaren een stijgende lijn en met de gestelde ambities is dit onwenselijk. Zoals eerder benoemd moet hier onderzoek naar plaatsvinden.

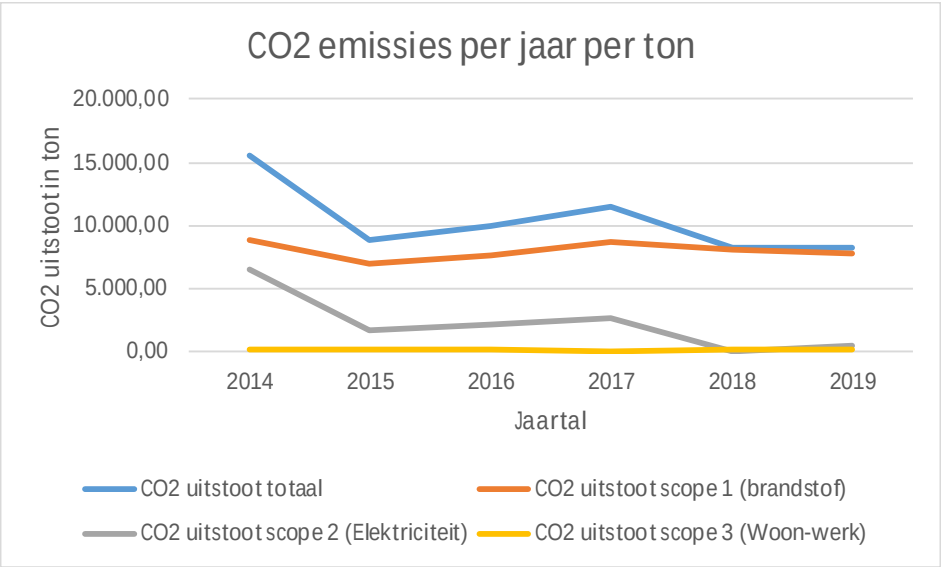

In 2018 is besloten meer focus te leggen op de CO_2 reductie van GMB binnen scope 3 (extern). De projecten waarbij GMB dit realiseert worden in (de nabij toekomst) met ketenanalyses onderbouwd. De grafiek toont de voor nu geselecteerde projecten waarbij CO_2 reductie in kaart is gebracht of gaat worden. De vastlegging vindt plaats in ketenanalyses. In 2019 zijn diverse gegevens onttrokken die het mogelijk maakten om onderstaande cijfers inzichtelijk te maken. De Beton Ketenanalyse is afgerond en ingediend bij KIWA.

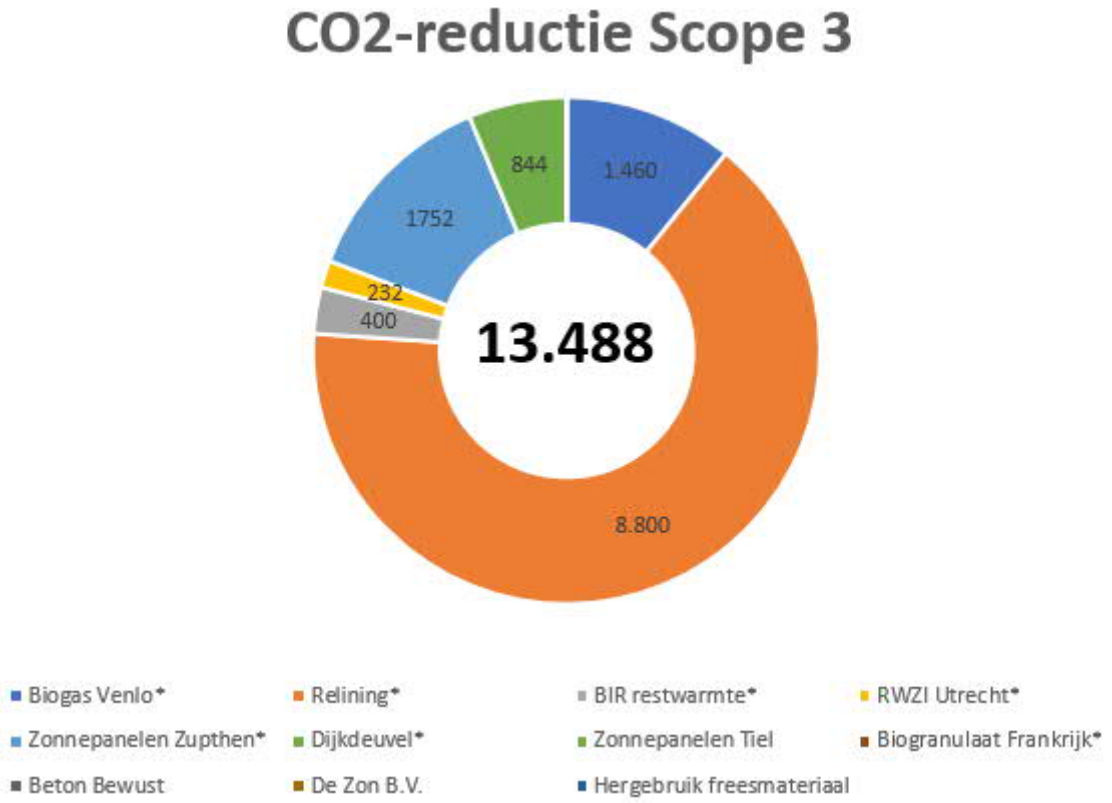

Verklaring:
* CO_2 reducties die al zijn berekend (zie grafiek) of waarvan de gegevens aanwezig zijn.

3 Energiebeoordeling

De energiebeoordeling wordt, conform ISO 5000, uitgevoerd.

De energiebeoordeling is opgebouwd uit:

- een analyse van het huidige en historische energieverbruik;
- een gedetailleerde analyse ter identificatie van de faciliteiten, apparaten of processen die een significante invloed op het energieverbruik hebben en;
- een analyse van de prioriteiten t.a.v. kansen voor verbetering van de energieprestatie.

3.1 Verbruikers met significante invloed op energieverbruik

De volgende energiestromen blijken het meest significant te zijn.

- Gasverbruik:
  Uit de CO_2 overzichten blijkt dat de kantoorpanden van IJhorst en Opheusden de meest significante verbruikers van gas blijven.
- Brandstofverbruik goederenvervoer algemeen en machines:
  De meest significante gebruikersgroep binnen GMB is het materieel (met name kranen, shovels en bulldozers).
- Brandstofverbruik zakelijk autovervoer:
  Als de omvang van de bedrijfsonderdelen wordt meegewogen dan is er geen significante verbruiker aan te wijzen. In 2020 en verder zal het wagenpark wel centraal komen te staan nu er een nieuwe doelstelling is geformuleerd.
- Elektriciteitsverbruik:
  De locaties Zutphen en Tiel van GMB BioEnergie zijn grootverbruikers als het gaat om elektriciteit. De vraag is hoe lang dit nog blijft nu alle daken van beide locaties voorzien worden van zonnepanelen. Een gedeelte van locatie Zutphen is voorzien van zonnepanelen die in 2019 hebben bijgedragen aan eigen stroomverbruik. Een (bescheiden) deel van de opwekte stroom is terug geleverd aan het net.

3.2 Maatregelen en kansen voor CO_2-reductie

Het nemen van energie verlagende maatregelen dragen bij aan het behalen van de CO_2-doelstellingen. Hieronder staan de maatregelen die getroffen zijn en de maatregelen die kansen bieden.

Maatregelen

- Gasverbruik:
  Reductie gasverbruik kantoorpand Kampen.
- Brandstofverbruik goederenvervoer algemeen en machines:
  Doelstelling is “GMB schaft altijd het meest zuinige materieel aan”.
- Brandstofverbruik zakelijk autovervoer:
  In 2023 moet 50% van alle nieuw aangeschafte personenauto’s uit elektrisch aangedreven voertuigen bestaan.
- Elektriciteitsverbruik:
  Inkoop NUON Nederlandse Wind wordt gelijk gesteld aan verbruik. Op de locatie Zutphen is een gedeelte van de ingekochte stroom niet gedekt door GVO’s. Gelet op de prijsstijging van GVO’s zal niet nog wel nader beschouwd moeten worden.

Kansen

- Gasverbruik:
  Verduurzaming van de kantoorpanden. In 2019 de samenwerking aangegaan met Energie Samen Rivierenland (ESR) die voor elke GMB locatie een energiescan uitvoeren.
- Brandstofverbruik goederenvervoer algemeen en machines:
  Het schoonste materieel op het moment van inkoop wordt gekocht en GMB zet zich in voor de overgang naar elektrisch materieel. Hierbij past het initiatief van GMB samen met Heijmans en De Vries & van de Wiel om in 2026 te beschikken over emissieloos bouwmaterieel (zie www. Emissieloosnetwerkinfra.nl), ofwel: ENI.
- Brandstofverbruik zakelijk autovervoer:
  Reductie brandstofverbruik scope 3.

- Elektriciteitsverbruik:
  Grijze stroom terugdringen door opgewekte energie terug inkopen of voor eigen gebruik inzetten. De Zon B.V. is waarschijnlijk geen haalbare kans meer.
- Algemeen verbruik projecten:
  Duurzaamheidsindicator projecten, dialoog met de opdrachtgever.

SKAO Maatregellijst

In de SKAO Maatregellijst van GMB staat aangegeven welke acties (die al geïmporteerd stonden in de Maatregellijst van SKAO) inmiddels door GMB worden uitgevoerd en welke acties kansen bieden. Hiervoor wordt verwezen naar bijlage I en bijlage II

4 Reductiedoelstellingen en voortgang

4.1 Reductiedoelstelling voor 2021

Hoofddoelstelling: 30% CO_2 reductie per miljoen euro omzet t.o.v. het referentiejaar 2014.

- Omschrijving
  Dit betekent een reductie van 4.271,4 ton CO_2 met een jaarlijkse frequentie tot aan 2021.
- Resultaat
  Met een reductie van ruim 51,5% is in 2019 de doelstelling ruimschoots behaald. Mede gelet op de stijgende lijn vanaf 2017 lijkt het van structurele aard te zijn. Wel verdient het de aanbeveling eerdere opmerkingen in hoofdstuk 2 in acht te nemen. Denk daarbij aan het inzetten van een meer duurzame daling van het verbruik en waar nog kansen liggen.

4.2 Reductiedoelstellingen 2019

Er zijn vier doelstellingen geformuleerd voor het kalenderjaar 2019. Voor scope 1 en 2 betreft het elk een doelstelling. Scope 3 kent een tweetal doelen. De voortgang staat hieronder puntsgewijs beschreven.

Scope 1 (directe emissies)

Doelstelling 1.1: 30% CO_2 reductie scope 1.

- Omschrijving
  Het in 2021 realiseren van 30% reductie per miljoen Euro omzet t.o.v. het referentiejaar 2014. Uitgaande van een rekenkundig lineair verloop, dient in 2019 de reductie 24% te bedragen.
- Resultaat
  In 2014 en 2019 bedroegen de emissies respectievelijk 70,3 en 59,6 ton per miljoen Euro. Omgerekend bedraagt de reductie dus 19,6%. Dit percentage ligt lager dan de doelstelling, maar is wel duidelijk beter dan het resultaat van 2018 toen er zelfs sprake was van een negatieve reductie.
- Actie
  In 2020 verder inzetten op elektrische voertuigen, gebruik BTL brandstof en deelname ENI.

Scope 2 (indirecte emissies)

Doelstelling 2.1: 30% CO_2 reductie scope 2.

- Omschrijving
  Net zoals bij scope 1 geldt hier een reductie van 24% per miljoen Euro omzet t.o.v. het referentiejaar.
- Resultaat
  In 2014 en 2019 bedroegen de emissies respectievelijk 52,6 en 3,1 ton per miljoen Euro omzet. Door dit grote verschil bedraagt de reductie dus 94,1%. Dat ligt ver boven de doelstelling en lijkt structureel van aard. Met dit resultaat wordt het achterblijven bij scope 1 ruimschoots gecompenseerd (paragraaf 4.1). Opmerking: zoals ook aangegeven in hoofdstuk 2 is hier sprake van compensatie door inkoop van groene stroom. Eventuele prijsstijging bij inkoop kan invloed hebben op de mate van inzet van die maatregel.
- Actie
  Vanwege stijging in kosten op inkoop van GVO's het inzetten daarvan (deels) heroverwegen.

Scope 3 (overige indirecte emissies)

Doelstelling 3.1: BIR

- Omschrijving
  Voor BIR een jaarlijkse reductie van 400 ton CO_2 ten opzichte van de referentie-installatie.
- Resultaat
  In 2019 heeft BIR in totaal 1.445 MWh aan het warmtenet toegevoegd. Dit komt overeen met een 173.320 m^3 vermeden aardgas. De omrekenfactor bedraagt 1,887 kg/m3 zodat de reductie uitkomt op 327 ton CO_2. Daarmee blijft het afgelopen jaar iets achter bij de doelstelling. De relatief zachte winter periodes hebben naar verwachting bijgedragen aan een lagere warmtevraag van de afnemers.

- Actie
  Restwarmte BIR uitbreiden naar andere eindgebruikers (indien mogelijk). BIR heeft geen rechtstreekse overeenkomst met de eindgebruikers zodat de invloed daarop beperkt is.

Doelstelling 3.2: RWZI

- Omschrijving
  Voor RWZI een jaarlijkse reductie van 166 ton CO_2 ten opzichte van de referentie-installatie.
- Resultaat
  Voor RWZI Utrecht ging de nieuwe Nereda installatie vanaf april 2019 in werking. In dit kader kan gesproken worden van een opstartjaar waarin de oude installatie nog voor een deel van het jaar in bedrijf is geweest. Voor de berekening van de reductie is als referentie een jaarlijks stroomverbruik van 15,3 miljoen kWh gehanteerd voor de gehele RWZI. In 2019 bedroeg het verbruik 12,9 miljoen kWh, ofwel een besparing van ongeveer 16%. Uitgaande van een conversiefactor van 0,475 (onbekende herkomst stroom) komt dit uit op een reductie van 1.114 ton $C0_2$. Dit is significant hoger dan de doelstelling. De oorzaak hiervoor ligt voor een belangrijk deel in de grootte van de RWZI Utrecht (430.000 i.e. in plaats van de 60.000 i.e. uit de ketenanalyse).
- Actie
  Besparing CO_2 reductie RWZI Utrecht de komende jaren blijven volgen.

4.3 Overige doelstellingen

Naast de in de voorgaande paragrafen behandelde doelstellingen, heeft GMB aanvullende doelen gesteld. Deze hebben over het algemeen betrekking op deelaspecten van scope 1, 2 of 3. Bijlage III bevat hiervan een overzicht in tabelvorm, met onderverdeling per scope. Deze tabel bevat ook doelstellingen die niet specifiek onder een scope vallen, maar wel een (indirecte) invloed hebben op emissie. Verder geeft de tabel inzicht in behaalde- en in niet behaalde doelstellingen.

4.4 Doelstellingen Insituform

In oktober 2019 heeft GMB Rioleringstechnieken BV het bedrijf Insituform overgenomen. Als onderdeel van de integratie worden onderstaande doelstellingen van Insituform overgenomen en verwerkt in deze cluster van GMB. Dit resulteert in een verdeling van de acties/doelstellingen over scope 1, 2 en 3 en vervolgens worden opgenomen in de tabel uit bijlage III. Interessant is het maken van een vergelijking van impact van de technieken op emissies.

Nr.	Datum invoer	Actie/doelstelling (doelstelling met zo SMART mogelijk zijn)	Mogelijke CO_2-reductie of energie besparing (%)	Deadline/ gerealiseerd
1	20-04-2017	Personeel een cursus het nieuwe draaien laten volgen	N.B.	4e kwartaal 2019
2	16-04-2017	Laten toenemen van aantal projecten/meters met inzet van UV ten kosten van stoom/ water	4%	2016 en 2017 gerealiseerd, 2019 monitoren
12	16-04-2018	Carpoolen	2%	4e kwartaal 2019
13	2-9-2019	Bandenspanning controleren bij vrachtwagens (minimaal 3 x per jaar) (via Profile)	0,5% (diesel gebruik vrachtwagen)	3e kwartaal 2019 (2-9-2019 gerealiseerd)
14	2-9-2019	Onderzoek naar het gebruik van zonnecellen op vrachtwagens.	0,05% (diesel gebruik vrachtwagen)	4e kwartaal 2019
15	2-9-2019	Onderzoek naar het gebruik van zonnecellen op bedrijfspand.	0 (groene stroomgebruik)	1e kwartaal 2020
16	2-9-2019	Onderzoek naar het gebruik van aggregaten op zonnecellen.	0,05% (diesel gebruik externe aggregaten)	4e kwartaal 2019
17	2-9-2019	Onderzoek naar het gebruik van oplaadbare batterijen voor het gebruik bij kleine gereedschappen.	0,05% (diesel gebruik eigen kleine aggregaten)	1e kwartaal 2020
18	2-9-2019	Onderzoek naar het gebruik, beschikbaarheid en toepasbaarheid van blauwe diesel.	2,0% (diesel gebruik vrachtwagen)	1e kwartaal 2020
19	2-9-2019	Gebruik eigen glas kous voor deellijnen.	0,05% (diesel gebruik, vermindering afval)	4e kwartaal 2019
20	21-10-2019	Vervanging Euro 2 trekkers (2 st)	0,05% (diesel gebruik vrachtwagen)	2e kwartaal 2020
21	21-10-2019	Vervanging Euro 4 vrachtbussen (4 st)	0,05% (diesel gebruik vrachtwagen)	2e kwartaal 2020

5 Initiatieven en participaties

Dit hoofdstuk geeft een niet uitputtend overzicht van initiatieven en participaties die te relateren zijn aan CO_2. Het overzicht bestaat uit een drietal invalshoeken zoals hieronder in de opsommingen is weergegeven.

- Vaktijdschriften, platforms, nieuwsbrieven en vakgroepen:
    - Nieuwsbrief Platform Groene Zaken Uitgelicht,
    - Cobouw,
    - Waterforum,
    - Nieuwsbrief GreenDeals (Agentschap),
    - Lid van CO_2-Prestatieladder SKAO.
    - Lid van www.duurzameleverancier.nl.
    - Aangesloten bij brancheverenigingen Bouwend Nederland.
        - Deelname vakgroep KOMAT (Kontactgroep Materieel van Bouwend Nederland).
    - Deelname in o.a.: vakgroep POV Piping, vakgroep POV Macrostabiliteit, Platform VORK (STOWA), Slibsymposium (STOWA), expertgroep rond het thema 'optimalisaties grond en klei' (Rijkswaterstaat), Klankbordbijeenkomsten Duurzame Leverancier.
    - Bezoeken van seminars CO_2-Prestatieladder.

- Keteninitiatieven en participaties:
    - Liner voor vervangen van drinkwater-, gas-, en drukrioolleidingen (GMB Rioleringstechnieken i.s.m. SAERTEX multiCom GmbH en KIWA).
    - Certificaathouder bij NUON voor het afnemen van duurzame energie uit Nederlandse wind.
    - Optimaliseren van zuiveringsprocessen:
        - RWZI Venlo (Biogas);
        - Utrecht (Nereda technologie);
        - RWZI Tiel (samen met Waterschap Rivierenland).
    - Dijkdeuvel.
    - Hergebruik van primaire en secundaire stoffen voor damwanden en stelconplaten.
    - Optimalisatie van het scheiden van reststoffen uit afvalstoffen (GMB BioEnergie).
    - Deelname in Ketenconvenant Beton Bewust (CSC).
    - GMB verstuurt verbruikte materialen naar Ghana (ontwikkelingsproject).
    - Resthout linerkisten gaan naar een meubelmaker in regio Kampen.
    - Linerresten hebben een afvalstoffennummer en worden gerecycled door Demacq.
    - Kiemt: www.kiemt.nl/netwerk/gmb-bioenergie-zutphen/.
    - Participatie in keteninitiatief emissieloos werken in 2026: www.emissieloosnetwerkinfra.nl.

- Kansen:
    - Deelname aan Cleantech Center (Oost-) Nederland.

6 Directiebeoordeling

Hoofddoelstelling

De hoofddoelstelling van 30% reductie is voor 2019 ruimschoots behaald. Daarmee is GMB op de goede weg om in 2021 te kunnen spreken van een structurele besparing van 30% emissie CO_2 ten opzichte van referentiejaar 2014. We zien dat de afgelopen jaren een daling van de emissie is ingezet, die in absolute zin ons op het niveau van het jaar 2016 heeft gebracht. Opgemerkt wordt dat de goede score voornamelijk te danken is aan de inkoop van groene energie.

Doelstellingen 2019

Wanneer de hoofddoelstelling wordt geprojecteerd op de afzonderlijke scopes 1 en 2, blijkt dat besparing op directe emissies iets achter loopt bij het gestelde doel. Daarentegen overtreft de reductie van de indirecte emissies de doelstelling ruimschoots. Na het in kaart brengen van scope 3 kunnen we in 2019 duidelijk zien dat GMB sterk bijdraagt aan reductie van CO_2 uitstoot in de sector. We zijn innovatief in duurzame concepten en onze producten die we toepassen. De eerste resultaten vanuit de ketenanalyses in scope 3 zijn zichtbaar.

- Levering van warmte door BIR aan het warmtenet in Lichtenvoorde draagt bij aan verminderde emissie (niveau loopt iets achter bij de doelstelling).
- Op RWZI Utrecht is in 2019 de nieuwe Nereda installatie in gebruik genomen. Het effect is direct merkbaar op het stroomverbruik. De gerealiseerde besparing overstijgt de eerdere verwachting.

Bovengenoemde resultaten leiden tot acties voor 2020.

- Aandacht voor reductie van brandstof, grijze stroom en woon-werk verkeer met de privé auto.
- Verder monitoren en uitbouwen van onze keteninitiatieven BIR en RWZI.

Circulair 2030

Duurzaamheid en circulariteit beginnen een steeds grotere rol binnen GMB te krijgen. Er is voor circulariteit een team operationeel en een doelstelling geformuleerd: GMB opereert in 2030 circulair. De komende tijd wordt dit verder uitgewerkt en geprofessionaliseerd. Naar verwachting geeft dit een grote impuls aan initiatieven op het gebied van duurzaamheid en inherent daarmee ook aan CO_2 reductie. Daarnaast is vast te stellen dat er alleen voor CO_2 reductie al diverse extra doelstellingen zijn geformuleerd. Voor circulariteit wordt in 2020 een dashboard met concrete kpi's ontwikkeld. CO_2 en emissies gaan hiervan onderdeel uitmaken.

Verdere aandachtspunten

- In 2021 eindigt de hoofddoelstelling van GMB en dient er een nieuwe hoofddoelstelling geformuleerd te zijn die ambitieuzer is dan ingezet in 2014. Dit zal worden meegenomen in het dashboard circulariteit. Een grotere ambitie impliceert het belang van besparing op eigen brandstofverbruik. als het elektrificeren van het materieel en materiaal minder snel gaat dan gewenst. Daarnaast vestigt dit ook de aandacht op de kleinere winsten zoals reductie in scope 3 van het eigen verbruik.
- Voor het personenwagenpark is een nieuwe doelstelling geformuleerd en die is ambitieus. In 2023 moet 50% van alle nieuw aangeschafte auto's elektrisch zijn. In 2020 worden de piketpaaltjes hier naartoe geslagen en het leasebeleid hiertoe aangepast.
- Voor bedrijfswagens zal in 2020 een nieuwe doelstelling worden geformuleerd. Besloten is een pilot te doen met elektrisch aangedreven kleine bedrijfswagens met voldoende km-bereik (in elk geval twee).
- De samenwerking met Energie Samen Rivierenland (ESR) zal een impuls geven aan het aantal reductie maatregelen die overgenomen kunnen worden voor CO_2 reductie op alle locaties van GMB.
- Op de projecten lijkt vooralsnog de contractvorm de doorslaggevende factor voor de CO_2 maatregelen de genomen worden. De materieeldienst van GMB kijkt naar een serieuze reductie door vervanging van het ketenpark. Er liggen ook nog onbenutte kansen zoals elektrisch vervoer op het bouwterrein. Als doelstelling is geformuleerd een emissieloze bouwplaats in 2030.
- GMB heeft samen met Heijmans en De Vries & Van der Wiel het initiatief genomen tot het oprichten van Emissieloos Netwerk Infra. Dit is een keteninitiatief met als doel versneld te komen tot emissieloos zwaar bemand materieel (hydraulische graafmachines, bulldozers, vrachtwagens, shovels).
- Het keteninitiatief Beton Bewust lijkt ten einde nu CSC het ketenoverleg voert en GMB hier geen gesprekspartner in is. Er heeft de afgelopen periode geen overleg meer plaatsgevonden. Het is belangrijk aansluiting te gaan zoeken bij overige keteninitiatieven zoals Duurzaam GWW.

Bijlage I: SKAO – report uitgebreid

Bijlage II: Addendum SKAO

Bijlage III: Overzicht doelstellingen